

FOLKE VIRKE

Maj - Juni - Juli 2025

Fællesskab med forskelligheder

www.folkevirke.dk

Lad os være værdimæssigt tydelige – og samtidig anerkende muslimske medborgere

3

Af Bertel Haarder, tidligere minister

Uden fællesskaber går vi til grunde

Af Rikke Holm, forstander på Askov Højskole

7

Fællesskab og forskelligheder

17

Af Grete Mygind, cand.comm.

FOLKEVIRKE

Social, kulturel og politisk oplysning

Udgivet af oplysningsbevægelsen
FOLKEVIRKE

Oplag: 1.200 · ISSN 0015-5845

**Deadline for næste nummer:
20. juli 2025.**

Bladet kan kun bestilles ved direkte
henvendelse til:

Folkevirkes kontor

Niels Hemmingsens Gade 10, 3. sal
1153 København K
Tlf. 33 32 83 11
E-mail: folkevirke@folkevirke.dk
www.folkevirke.dk

Dette nummer koster i styksalg
kr. 60 + porto.

Særpris for klassesæt.

Bladabonnement kr. 210 + porto pr. år.

Medlemskab kr. 400 pr. år.

Beløbene kan indbetales på

Folkevirkes konto, Sydbank:

Reg.nr. 7031 · Kontonr. 1099538

Redaktion

Annemarie Balle (ansvarshavende)
Firkløvervej 1
2400 København NV
Tlf. 51 51 24 20

Forretningsudvalg

Formand: Annemarie Balle
Næstformand:
Jeanne Bau-Madsen
Kasserer: Tove Hinriksen
Karen Hallberg
Anne Lise Jensen
Tove Kristensen
Lene Lund
Grete Mygind
Huda Al-Kazwini
Susanne Tarp

Tryk og layout

Aars Bogtryk & Offset, tlf. 98 62 17 11
E-mail: aarsbogtryk@aarsavis.dk
Layout: Louise Christensen
Genrefotos: www.colourbox.dk

Denne udgave af kulturtidsskriftet
"Folkevirke" har modtaget støtte fra
Dansk Folkeoplysnings Samråds
Udviklingspulje til Folkeoplysning.

FORENINGEN AF
DANSKE KULTUR-
TIDSSKRIFTER

Fællesskab med forskelligheder

Gennem det seneste halvandet år har Folkevirke landet over arbejdet med projektet "Fællesskab med forskelligheder", ligesom Folkevirke har inddraget både herboende med udenlandsk baggrund og Folkevirkes udenlandske samarbejdspartnere.

Folkevirke har udvalgt emner, som har relevans i alle kulturkredse, og som flere har oplevet kan give anledning til misforståelser. Det kan også være emner, som flere står fremmede over for, hvis de ikke kender den kulturelle kontekst.

Folkevirkes håb er, at man ved debatter - med udgangspunkt i fotos og korte tekster - kan være med til at imødegå, at der opstår parallelsamfund og grupperinger, hvor man taler om "os og dem". I dén proces er det vigtigt, at man får forståelse for hinandens kulturer. At man får et indblik i bl.a. omgangsformer og udtalte kulturelle forståelser.

Der findes mange kulturelle koder, og hvis man ikke kender til dem, kan de ofte give anledning til misforståelser og fejlfortolkninger i hverdagen.

Nogle af de emner, som er udvalgt, er dem, som deltagerne selv har oplevet har givet anledning til kulturelle misforståelser. Derfor har deltagerne med deres tekster og fotos svaret på spørgsmål som:

- Hvilken livsfest har størst betydning - og hvorfor?
- Hvorfor er ritualer vigtige?
- Hvor oplever du fællesskaber?
- Hvad er typisk dansk?
- Hvad er typisk i den kultur, som din familie har rødder i?

Projektet har været spændende og givet anledning til mange refleksioner. Det er Folkevirkes håb, at dette idé- og inspirationshæfte kan få tankerne til at leve videre!

God læselyst og på gensyn i Folkevirke!

**Annemarie Balle,
redaktør**

INDHOLD

Lad os være værdimæssigt tydelige – og samtidig anerkende muslimske medborgere	3
Uden fællesskaber går vi til grunde	7
Det med at forstå hinanden på tværs af kulturer er ikke så ligetil endda	14
Fællesskab og forskelligheder	17
Kulturel integration og social samhørighed	19
Folkevirkes landsmøde på Askov Højskole: Fællesskabet i højsædet	22
Kvindestemmer 2025: En eftermiddag fyldt med oplevelser	24
Arrangementskalender 2025	26
Folkevirke på Folkemødet på Bornholm: Frihed, demokrati og rettigheder i kvindekampen	28

Lad os være **værdimæssigt** tydelige – og samtidig anerkende muslimske medborgere

Af Bertel Haarder,
tidligere minister

Da jeg tænkte over, hvad jeg kunne bidrage med under overskriften "Plads til forskellighed", kom jeg pludselig i tanke om, at jeg jo faktisk på godt og ondt har været minister for netop forskellighed!

Det startede d. 21. november 2001. Jeg var hjemme fra Europa-Parlamentet og sad og spillede "Oh Hell" med min kone og datter, da Anders Fogh ringede og ville have mig til at være Europaminister, fordi Danmark skulle overtage EU-formandskabet. Min kone stivnede, da hun blev klar over, at jeg også skulle have det nye udlændinge- og integrationsministerium, som han havde lovet i valgkampen. Dermed ville jeg jo igen blive anbragt på øretævernes holdeplads, ligesom da jeg var undervisnings- og forskningsminister i 80'erne og skulle spare alt for meget.

Men jeg kastede mig over opgaven sammen med min fremragende departementschef Niels Preisler. Vi afskaffede "de facto"-flygtningebegrebet og halverede familiesammenføringerne ved at indføre 24-års-reglen og tilknytningskravet. Min svenske kollega Mona Sahlin skældte

mig huden fuld ved alle nordiske ministermøder. Men i dag er der vist ikke mange svenskere, der ikke ville ønske, at Sverige havde gjort som Danmark!

Penge til flygtninge

Da jeg også blev udviklingsminister med rådighed over alle Danidas penge til udviklingshjælp, blev jeg pludselig minister for både flygtninge i Danmark og flygtninge i nærområderne. Nu kunne jeg med egne øjne se absurditeten i at bruge alt for mange penge på de få, der kunne skaffe sig til Danmark, og alt for få penge på det store flertal af verdens flygtninge, der på grund af fattigdom strandede i nærområderne. FN's flygtningehøjkommissær var helt enig med mig, da jeg opsøgte ham i Geneve. Den absurditet lyser fortsat over den fejlslagne flygtningepolitik, som truer med at give magten til nationalkonservative over hele Europa ligesom i USA. Især fordi langt de fleste afviste asylansøgere aldrig bliver sendt hjem, selv om afvisningen bygger på årelange, kostbare processer.

Hvor vi end vender øjet hen, gløder udlændingedebatten. Den afgjorde Brexit (fordi UK ikke fik lov at lægge låg over migrationen fra Østeuropa). Den afgjorde valgene i USA og Tyskland og snart i Frankrig. Hvornår lærer vi at dæmme op for den illegale indvandring og bruge det, vi

derved sparer, til flygtningehjælp og udviklingshjælp i nærområderne!

Udfordringer med integration

Den udlændingepolitik, jeg som integrationsminister fik ansvaret for, var på mange måder en succes. Men, men, men. Integrationsproblemerne kom jo i hovedsagen ikke længere udefra, men indefra. Fra de store årgange af 2. og 3. generationsindvandrere, som i stigende grad udfordrede og befolkede det sociale system og retssystemet.

Vi troede, at de unge generationer af indvandrere og flygtninge med tiden ville blive som vi, men tog grueligt fejl. Vi troede, at muslimerne ville få et mere afslappet forhold til deres religion og blive mere og mere danske. Vi regnede med, at de også ville begynde at gifte sig med danskere. Men vi tog grueligt fejl.

Jeg var også selv naiv. Jeg ringede til en tvangsgift tyrkisk pige, der var flygtet til Skåne. Jeg ville have hende til at vidne om forældrenes tvang, så de kunne straffes og blive et afskrækkende eksempel for andre. Men hun ville ikke. Det var slemt nok for hende, at hun havde mistet sin familie og kastet skam over den. Skulle hun også få sine forældre i fængsel!

Lige så naivt var det, da jeg fik arrangeret en snak i ministeriet med lillebroderen til en Vestegns-forbryder ved navn Rami.

Jeg ville overtale ham til at bryde ud. Jeg opfordrede ham til at tage på efterskole eller højskole – der er der også søde piger, tilføjede jeg naivt. Men Ramis lillebror var allerede fyldt med anabolske steroider (for muskelopbygning) og turde ikke afvige på nogen måde af frygt for sin voldelige far og bror.

SÅDAN KAN DET TYPISK DANSKE DPLEVES:

Livet er at række efter himmelen: Dette foto er en fremprovokerende metafor om meningen med livet, vores mål og vores eksistens. Det har mange betydninger i forskellige kulturer og filosofier, men i bund og grund udtrykker det menneskets ønske om at forbedre sig selv, nå en højere grad af bevidsthed og dermed finde meningen med livet.

TYRKISK PROJEKTDELTAGER
UNDER BESØG I DANMARK

Han var født ind i et åndeligt fængsel og ikke til at hugge eller stikke i. Problemet er desværre åndeligt og religiøst betinget. Vi danskere forstår simpelthen ikke, at religion og klan- og bandemønstre kan baste og binde de unge til at fortsætte i deres forældres og ældre søskendes skæve spor. Og det bliver ikke bedre med tiden. Alle målinger bekræfter, at de unge er mere religiøse og fanatiske end deres forældre.

Fundamentale problemer

Det var det, den succesrige forfatter Birgithe Kosevic ville tale med mig om, da hun bad om et møde på min hjemadresse. Hun mener, vi vender det blinde øje til det fundamentale problem, at folkegrupper, der ikke vil gifte sig med hinanden, ikke i længden kan leve fredeligt i samme land. Det blev en lærerig, men deprimerende snak. Vi sad hele formiddagen i forårssolen. Hun havde enorm kattetække og sad med vores ellers sky hankat på skødet under hele snakken.

En meningsmåling viser, at 59% af de danske muslimer ikke vil acceptere, at deres børn lever som homoseksuel. Omkring halvdelen af de adspurgte unge muslimer udtrykker

sympati for terrorbevægelsen Hamas og ønsker ikke, at deres børn skal blive gift med en ikke-muslim. (Jyllands Posten 19/4 25). Som faderen til 13 børn i Esbjerg, der svor på, at de ikke skulle giftes med danskere.

De kan ikke lide os. Det har de tilfælles med de fleste i denne verden. Problemet er, at de bor sammen med os. De kan slet ikke lide vores omgangsform og ungdomskultur. Derfor er det heller ikke så mærkeligt, at så mange ender på kant med loven og lever i kriminelle klaner og parallelsamfund. Hvilket bidrager til modvilje og dårlig opførsel hos mange danskere, der synes, at islamisterne skulle søge hen et andet sted, hvor deres idealer kan realiseres.

Det rammer desværre også de moderate, som på ingen måde er islamister. Modviljen hos danskerne får mange unge muslimer til at føle sig som "ofre". Som er det værst tænkelige udgangspunkt for integration.

Kort sagt: Vi har problemer, og hvad vi ikke har, det får vi. I lighed med vore nabolande Sverige og Tyskland, for ikke at tale om det traditionelt sekulære Frankrig, hvor reli-

...Kort sagt: Vi har problemer, og hvad vi ikke har, det får vi. I lighed med vore nabolande Sverige og Tyskland, for ikke at tale om det traditionelt sekulære Frankrig, hvor religiøst begrundet terror er allermest udbredt.

Det værste er, at det uvægerligt vil føre til en begrænsning af friheden i Danmark.

Bertel Haarder, tidligere minister

giøst begrundet terror er allermest udbredt.

Det værste er, at det uvægerligt vil føre til en begrænsning af friheden i Danmark.

Det kan jeg tale med om. Det var mig, der som undervisningsminister fik indføjet i både Folkeskoleloven og Friskoleloven, at skolerne skal forberede eleverne på et samfund med "frihed og folkestyre". Og det var mig, der samtidig skærpede tilsynet for at gøre det muligt at lukke

bl.a. islamistiske skoler. Som kulturminister fik jeg indført et tilsvarende krav i folkeoplysningsloven. Og som kirkeminister var det mig, der som formand for Løkke-regeringens "imam-udvalg" fik begrænset ytringsfriheden i "lære-situationer" for bl.a. imamer, som nu kunne straffes for at "billige" vold og voldtægt, terror, bigami m.v.

Senere kom "koranloven", som havde til hensigt at lægge en dæmper på muslimernes offermentalitet

– og den muslimske verdens vrede. Personligt havde jeg det fint med koranloven. Friheden til at brænde og tisse på koraner hører ikke til de friheder, jeg finder nødvendige for et liberalt samfund. Måske er jeg også præget af en oplevelse, jeg havde i Istanbul med den tidligere (sekulære) tyrkiske præsident Suleyman Demirel:

Midt under "Muhammed-krisen" skulle jeg som kirkeminister forklare den danske sag ved en interreligiøs konference på Hotel Kempinski i Istanbul. Ved middagen efter konferencen fik jeg den tidligere præsident til bords. Han forstod udmærket det danske syn på ytringsfriheden.

Alligevel lagde han på et tidspunkt sin barkedede hånd på min og sagde følgende kloge ord: "Men ethvert land må selvfølgelig overveje, hvem det ønsker som sine venner!" – Det er jo sagen i en nøddeskal. Det er den vigtigste grund til koranloven og til den nye "pragmatisk idealistiske" danske udenrigspolitik.

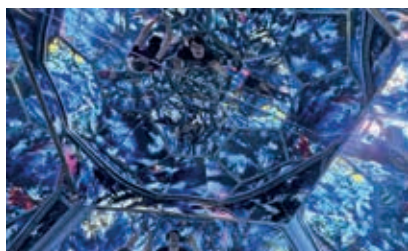

Hvorfor skulle det nye kongepar ellers modtage Ægyptens diktator med pomp og pragt!

Kulturel tydelighed

Der kommer flere Muhammed-kriser. Der bliver flere problemer

SÅDAN KAN DET TYPISK DANSKE DPLEVES:

Tidens gang: Dette fotografi vækker tanker om uendeligheden i fortiden og usikkerheden om fremtiden. Tidens gang overskrider alle grænser. Mennesket har en iboende trang til at skubbe til grænser og maksimere sit potentiale. Det er det, dette fotografi symboliserer.

TYRKISK PROJEKTDELTAGER
UNDER BESØG I DANMARK

med islamister, og der bliver flere indgreb i de traditionelle friheder i Danmark.

Konflikten mellem muslimerne og os andre kan sammenfattes således: De går for meget op i ære og skam. Vi andre går for lidt op i det.

Lad os dog f.eks. anerkende, at de har et sundere forhold til alkohol, og at vi danskere er barbarer i så henseende. Lad os anerkende, at religion er en vigtig realitet i denne verden. Lad os respektere deres religiøsitet, deres familiefølelse og deres modvilje imod at overtage vore løse sæder.

Lad os til gengæld slå hårdt ned på vold i familien og straffe enhver tvang over for unges valg af partner og mulighed for at forlade islam. Det skal være slut med vores kulturelle utydelighed og vores misforståede hensyntagen til "kultur" som undskyldning for at lade stå til. Lad dem ved ankomsten og ved optagelse i skoler og uddannelser underskrive en tro og love-erklæring om, at de kender og vil følge dansk lov og respektere sæd og skik. At deres børn og søskende frit kan vælge

ægtefælle, blive skilt og forlade islam. Det skal være en æressag. Det ved de mere om, end vi andre gør.

Lad os på disse betingelser anerkende, at man kan være dansk-tyrker, dansk-somalier og dansk-pakistanner, ligesom man kan være dansk-amerikaner. Vi skal ikke kræve, at man opgiver den kultur, man er rundet af, når blot man samtidig betingelsesløst accepterer dansk lov og anerkender dansk sæd og skik.

Lad os derfor også opgive den holdning, at man skal være sekulær, dvs. ikke-religiøs, for at være rigtig demokrat. Det er muslimerne og ikke os andre, der har fat i den lange ende, når de holder fast ved deres nedarvede åndelige værdier. Det burde vi andre også gøre.

Uden *fællesskaber* går vi til grunde

Af Rikke Holm,
forstander på
Askov Højskole

Mennesker har altid bygget fællesskaber, men den måde vi har gjort det på har forandret sig meget igennem historien.

Igennem det 20. århundrede har samfundets fællesskaber ændret sig markant. Her i Danmark er det i høj grad Grundtvigs tanker om folkelighed, som dog først for alvor slår igennem efter hans død. Grundtvigs højskole- og folkelighedstanker har sat tydelige spor i Norden. Her i Grundtvigs hjemland er det særligt markant, hvordan vi får tanken om et folk med en fælles skæbne og identitet.

De folkelige bevægelser, f.eks. højskolebevægelsen og andelsbevægelsen er med til at præge Danmark til det, der bliver byggesten til velfærdsstaten, som bygger på tanker

fra 1800-tallet, men først blev fælles vilkår og fælles dannelse i det efterfølgende århundrede. Almuen bliver til en samfundsbærende og forholdsvis velstående middelklasse og betegnes nu som folket, og det spæde folkestyre med parlamentarismen og kvinders valgret bliver efterhånden et rigtigt demokrati. Det gamle godsejerparti Højre bliver til Det Konservative Folkeparti, mens vi på den modsatte fløj får Socialistisk Folkeparti. Vi danner en fælles dansk identitet, vi kan læne os op ad og holde i live gennem fælles sange, fortællinger og fælles mødesteder som for eksempel foreningslivet.

Desillusionen

Men sideløbende med historien om folkets epoke og det stadig mere lige samfund er det 20. århundrede også en periode, hvor vi ser en degradering af mennesket, som står i skarp kontrast til det ligeværd, der ellers på mange måder er slået igennem i de vestlige samfundsnor-

mer. Der sker et kolossalt fald fra tiden omkring år 1900, hvor alle var overbeviste om, at mennesket bliver stedse dygtigere, bedre og klogere, til den desillusion, som verden står med 45 år senere efter to verdenskrige og en afgrund af fortrædeligheder bag sig.

Omkring år 1900 var der en tro på det individuelle og på, at de store absolutters tid var forbi.

Men allerede Første Verdenskrig blev et syndefald for al fremskridts-

SÅDAN KAN DET TYPISK DANSKE DPLEVES:

Mit billede på begrebet "Fællesskaber". Efter et møde i Folkevirke København spiser alle deltagere sammen på en restaurant i Bredgade. Vi kommer fra mange foreninger og har mange forskellige kulturelle baggrunde. Et sådant arrangement skaber et fællesskab, som er uvurderligt for sammenhængskraften i vores samfund.

DANSK FOLKEVIRKE-BRUGER

optimismen. Optimismen blev afløst af desillusion og fortællingen om folket som fællesskab blev slået i stykker, og den personlige fortælling blev dominerende i mellemkrigs-

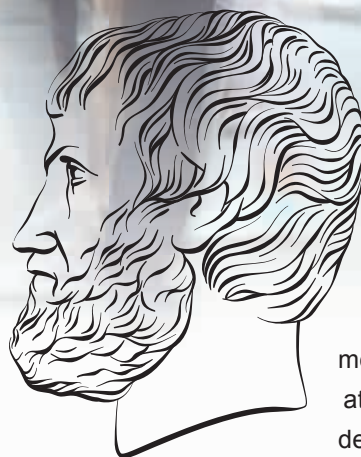

SÅDAN KAN DET TYPISK DANSKE OPLEVES:

Metaforen for suverænitæt og himlen: Dette fotografi udtrykker stærkt begreber som magt og universel suverænitæt. Selv om metaforen for suverænitæt og himlen historisk er blevet fortolket på forskellige måder i forskellige kulturer og filosofier, giver den vigtig information om de basale kvaliteter ved suverænitæt.

Himlen er symbol på det uendelige uden fysiske grænser. Ideelt set er den suveræne stat med den magt og autoritet, som folket har givet den, uden grænser, og derfor foretrækker immigranter at leve i Europa og at opnå fred og lykke.

HOLLANDSK PROJEKTDeltager
UNDER BESØG I DANMARK

tiden frem for folkets fortælling.

Dette blev endnu mere udtalt i ruinerne efter Anden

Verdenskrig og derpå den kolde krig, der var fyldt med angst for, at menneskeheden kunne gå til grunde i atomkrig.

Desillusionen blev mere og mere tydelig hos flere af efterkrigstænkere. Menneskeheden havde fået flået skindet helt af, og nu måtte man prøve at flikke stumperne sammen til et tæppe igen ved at etablere nogle forpligtende fællesskaber på tværs af nationer, som FN, Nato og EU.

Den etiske fordring

I Danmark har vi filosofien og teologien K.E. Løgstrup, som tager konsekvensen af desillusionen. Han mener, at vi alle må erkende, at der altid vil være en magtrelation på spil, hvor der er mennesker sammen.

Vi er altid afhængige af, hvordan relationen er, om vi udnytter, afviser eller hjælper hinanden. Derfor bør vi tage vare på hinanden og sikre, at vi behandler hinanden ordentligt. For selvom vi har vores individuelle frihed, så er vi nødt til også at have en etik, ikke bare en konstatering af, hvordan vi er, men en fordring om, hvordan vi bør være.

“Den enkelte har aldrig med et andet menneske at gøre uden at han holder noget af dets liv i sin hånd. Det

kan være meget lidt, en forbigående stemning, en oplagthed, man får til at visne, eller som man vækker, en lede som man uddyber eller hæver. Men det kan også betyde forfærdende meget, så det simpelthen står til den enkelte, om den andens liv lykkes eller ej,” skrev Løgstrup i 1956 i “Den etiske fordring”.

Filosofisk

Mennesket er et individ – homo singularis.

Mennesket er et socialt væsen – homo socius

Vi har i moderne tid primært forstået mennesket som det individuelle menneske, homo singularis. Men et menneske, der kun forstår sig som individ, afkoblet fra andre individer, er ikke et helstøbt menneske. Mennesket er også et socialt væsen, homo socius, et væsen, der er afhængigt af relationer til andre for at kunne trives i livet, ja for i det hele taget at være menneske.

Den gamle græske (rationalistiske) filosof Aristoteles mente, at mennesket er et socialt og politisk dyr, som først bliver menneske i egentlig for-

stand, når det indgår i social organisering, fx et byfællesskab, som man kendte det i det antikke Athen.

En del århundreder senere i 1700-tallet definerer den tyske (idealistiske) filosof Hegel, hvad det vil sige at være social således: at være social betyder, at man kan se sig selv udefra, gennem de andres øjne, og dermed forholde sig til sig selv. Begge filosoffer ser det altså som grundlæggende for mennesket, at det er en del af fællesskaber, og at det at være en del af et fællesskab er med til at definere, hvad mennesket som sådan er.

Hvad definerer så de to sider af mennesket? Hvordan finder vi balancen mellem mig alene i verden, forstået som at jeg skal tage hensyn til mig selv og det, at jeg har grundlæggende behov for at være i relation med andre mennesker, selvom de har andre behov end jeg?

Der kommer forskellige filosofiske retninger ind og giver bud på, hvordan vi kan sikre den balance.

Den rationelle tilgang:

Siden Aristoteles – og især siden Kant og oplysningstiden – har der været en forståelse af, at mennesket er et fornuftsvæsen, der ved hjælp af fornuften – rationalet – kan tænke sig til, hvad det gode liv og den gode handling er.

Den følelsesmæssige tilgang:

Sideløbende med dét har der været filosoffer, der har betegnet følelsen, empati, som det afgørende for, hvad det gode liv er, f.eks. Hume. Altså hvis jeg føler det er rigtigt, så er det nok rigtigt.

Fornuft og følelse har i århundreder været set som hinandens modsætninger, og man måtte vælge den ene frem for den anden, hvis man skulle filosofere over menneskets karakter.

Men er det et enten eller?

Det mener Svend Brinkmann ikke. Han skriver i sin bog; "Hvad er et menneske?" flg. "Fornuft og følelse behøver ikke være modsætninger, og de særligt menneskelige følelser

Forfatteren Svend Brinkmann har bl.a. skrevet, at fornuft og følelse ikke behøver at være hinandens modsætninger. Foto: Robin Skjoldborg, 2017.

SÅDAN KAN DET TYPISK DANSKE OPLEVES:

Jeg oplever fællesskab, når jeg spiser brunch sammen med hele familien.

DANSK FOLKEVIRKE-BRUGER

som skyld og skam kan sagtens være fornuftige, når de er i stand til at oplyse personen om bestemte kendsgerninger – fx at personen er skyldig eller har gjort noget skamfuldt. Vi bliver til som mennesker ved at udvikle vores fornuft, men også ved at udvikle vores følelsesliv i relationer til andre mennesker." (SB s. 149ff).

Mon ikke de fleste af os oplever i vores eget liv, at der er en sammenhæng: Selvom jeg anser mig selv for at være et fornuftigt menneske, kan jeg ikke sige mig fri fra, at følelser betyder noget i mange situationer. Men jeg er samtidig overbevist om, at følelser uden fornuft sjældent bidrager med noget specielt godt. Det er f.eks. noget rod, hvis samfundets beslutningstagere handler på følelsesmæssige impulser og lovgiver derefter, det er sjældent frugtbart for et større fællesskab.

Følelser alene eller fornuft alene – i de fleste sammenhænge følges de to ad og korrigerer hinanden. Men hvorfor er det vigtigt? Fordi vi er denne blanding af homo socius og homo singularis, som skal tage hensyn til både os selv og alle de andre.

Det er en naturlig tilstand (og når noget er "naturligt", så er det ligesom svært at trumfe over...!!!)

Brinkmann siger endvidere:

"Tilsammen har vi altså et billede af os mennesker som naturvæsener, der i kraft af både fornuft og følelser kan blive i stand til at leve op til vores ansvar og de forpligtelser, der eksisterer for os, alene fordi vi er mennesker. Pointen er, at der er noget, vi bør gøre (...) fordi vi er mennesker. Der er en form på vores liv som natur- og kulturvæsener, som vi bør stræbe efter at udfylde bedst

SÅDAN KAN DET TYPISK DANSKE OPLEVES:

Change and Flow: Søen er i konstant bevægelse og vore refleksioner skifter med denne bevægelse. Fotografiet understreger, at menneskets tanker og følelser også skifter konstant. Det er, hvad dette fotografi udtrykker. Søen er som en bro, der forbinder datid og nutid og kan måske også give et fingerpeg om fremtiden.

HOLLANDSK PROJEKTDeltager
UNDER BESØG I DANMARK

muligt, og den er især givet ved de etiske fordringer i tilværelsen."

(SB s. 149ff).

Menneskets opgave er derfor ikke at realisere sig selv individuelt. Men at blive menneske. Altså at udfylde sin opgave ved at leve det liv og den sammenhæng, man er i.

Og så er spørgsmålet, om vi i vores tidsalder kan tale om en tredje måde at være i verden på, nemlig: Homo digitalis.

Mennesket i den digitale verden – og her især: de digitale fællesskaber. Det har ofte været meget udsældt, men under coronaen opdagede flere mennesker, at det også kan være værdifuldt.

Vi har oplevet, hvordan vi blev isolerede fra hinanden fysisk, og pludselig var nødt til at definere os i digitale fællesskaber. Det gjorde noget ved os, og endnu engang blev vi i historiens gang udfordret af en situation, som vi ikke havde kunnet forestille os at have i. Den sociale isolation har gjort det tydeligt, at det ikke bare er tomme floskler, men

fuldstændigt essentielt, at uden fællesskaber går vi til grunde.

Mange af de ting, der kan gå galt i online-fællesskabet, kan også gå galt i de fysiske fællesskaber, vi kender. Sproget, ansvaret for når det går galt, hvor meget skal andre eller udenforstående blande sig? Kan man selv sige fra, når det opleves forkert?

Positivt om digitale fællesskaber er, at det er muligt at finde fællesskaber udenfor ens geografiske radius. F.eks. omkring fælles interesser. Men også for de mennesker, der har svært ved at finde venner med samme interesser i eget lokalområde. Måske en mulighed for at blive en del af et fællesskab, hvis man bliver mobbet. Det er ikke nødvendigvis unge, der har problemer med social adfærd, de kan sagtens være almindelige, men de er bare ikke faldet i hak med deres skolekammerater. Måske står de udenfor en konkret kultur, der kun accepterer en bestemt type personer. Altså et fysisk fællesskab, som har skabt en

uhensigtsmæssig kultur, hvor der kun er plads til en smal forståelse af hvem, der er rigtig og forkert. Eller et lukket fællesskab, hvor det er svært "at blive en af de gamle gutter". Der er digitale fællesskaber et værn mod ensomhed.

Fællesskaber – sårbarheder og styrker

Som et eksempel på, hvordan fællesskaber kan rumme både sårbarheder og styrker, kan man tænke tilbage på Æsops fortælling "De to vandringsmænd og bjørnen". I fortællingen hører vi om to venner, som gik samme vej. Så kom der en bjørn. Den ene mand klatrede af skræk op i et træ og gemte sig. Den anden kunne ikke uden hjælp kæmpe mod det store dyr. Men han havde hørt, at bjørne ikke rører døde mennesker. Så lagde han sig ned på jorden og lod som om, han var død. Bjørnen kom hen og snusede til ham. Men han holdt vejret og rørte sig ikke. Og bjørnen lod ham ligge og luntede videre.

Da den var væk, krøb den anden mand ned fra træet. "Hvad var det, bjørnen sagde til dig?", spurgte han med et grin. "Jeg så at den hviskede dig noget i øret."

"Den gav mig et godt råd," sagde den anden.

"Hvad var det?" spurgte den første.

"Den sagde til mig: Du skal ikke følges med folk, der svigter dig i nød!"

Ethvert menneske i enhver livssituation er sat i fællesskaber – også selvom vi måtte have svært ved at håndtere det i ny og næ. Og her mener jeg ikke kun det enkelte individ, fællesskaber indebærer også

normer og regler for hvilke værdier, der gør sig gældende i et konkret fællesskab, og det er bestemt ikke altid nemt at håndtere og navigere i. De normer og værdier, vi har i fællesskaberne, er med til at definere, hvem vi er som individer og udstikker en vejviser for vores handlinger. Vi kan kalde de definerede fællesskaber for kultur.

Uden fællesskaber går vi til grunde

Vi kan ikke udfylde og blive mennesker i eksistentiel forstand alene uden andre. Vi har brug for at være i relationer med andre, og vi er som relationelle væsener altid en del af en kultur, altså et defineret fællesskab. Men hvad så når fællesskabet går i stykker?

Når mennesker skaber ufrie systemer og ondsksfulde eller ensidige kulturer, som er direkte skadelige for menneskeheden? Magtmisbrug, totalitære regimer, koncentrationslejre, krige, apartheid osv.

Det urgamle spørgsmål om "mennesket er ondt" trænger sig på – også i dag oplever vi vrangsidens af mennesker, der er ondsksfulde mod hinanden – eller mod omverden i det hele taget.

Det syge fællesskab

Hvad sker der, når vi misbruger fællesskaberne til at gøre andre ondt? Når vi systematisk vender vores menneskelighed til at udøve ondsksfulde handlinger, så viser historien, at vi er nødt til at foretage en form for dehumanisering først, altså at fratage ofrene de menneskelige træk (som betyder ligeværd og anerkendelse), ved at blive et nummer, barbere håret af, uniformere eller gøre nøgen, transportere i kreaturvogne, eller hvad mennesker nu finder på af degraderende handlinger.

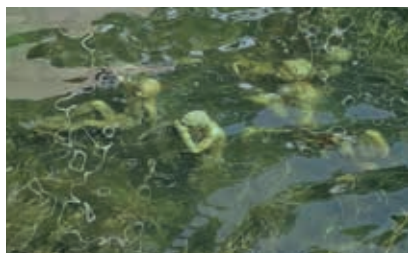
Så kan systemet retfærdiggøre, at her er der ikke tale om mennesker, men nogle vanskeligheder, som man derfor uden dårlig samvittighed kan udsætte for hvad som helst. Når den almindelige sociale orden ikke eksisterer, så kan ondsksen komme frem i mennesker på denne måde. Så bliver det systemet over menneskeligheden, der bestemmer, og som kan få almindelige mennesker til at begå grufulde handlinger – uden dårlig samvittighed.

Den nazistiske fangevogter i Auschwitz eller slavehandleren i de amerikanske sydstater har ikke dårlig samvittighed, for det gælder ikke

Vi kan ikke udfylde og blive mennesker i eksistentiel forstand alene uden andre. Vi har brug for at være i relationer med andre, og vi er som relationelle væsener altid en del af en kultur, altså et defineret fællesskab. Men hvad så når fællesskabet går i stykker?

Rikke Holm,
forstander på Askov Højskole

længere i det system, som de handler ud fra. Det er selve systemet, nazismen, apartheid, slaveriet osv., der fratager et i øvrigt rimeligt almin-

SÅDAN KAN DET TYPISK DANSKE DPLEVES:

Dette fotografi fremkalder på vores hold billedet af "Flugt og fortvivelse". Konceptet henviser til migranter og multiracer.

Lige som man kan fare vild i fysiske omgivelser, kan man også føle sig fortabt i livets kompleksitet. Man søger en identitet, alt imens det føles formålsløst, og man sætter spørgsmål ved livets mening. Frygten for at miste kontrol og komme i uventede situationer. Det hænger sammen med den usikkerhed, som altid er en del af livet, og angsten for fremtiden. For migranter og flygtninge er Europa det ideelle sted, hvis man skal overvinde angsten. Det er Danmark et godt eksempel på.

HOLLANDSK PROJEKTDELTAGER
UNDER BESØG I DANMARK

deligt menneske, forståelsen af et andet menneske, som en del af fællesskabet. Det syge fællesskab rummer ikke mennesket som sådan (alment), men kun dem, som systemet dømmer inde. Og det enkelte menneske, der udøver ondskabsfulde handlinger, er med størst sandsynlighed ikke bevidst om sin egen ondskab – eller ser ikke sine handlinger som ondskabsfulde, men tværtimod som retfærdige handlinger. Det i sig selv er dybt problematisk, for det sætter dømmekraften ud af spil og skaber bagsiden af fællesskaberne, som vi som mennesker er dybt eksistentielt afhængige af.

Og det viser den modsætning ethvert menneske bærer med sig – både individuelt og socialt.

Det syge fællesskab kan skabes i en nation, hvis man f.eks. manipulerer nyhedsstrømmen, så det er nogle bestemte billeder, der alene får lov til at dominere. Løgnen bliver den nye sandhed.

Forpligtende og rummelige fællesskaber

Mennesket er både et individ og et socialt væsen. Vi kan ikke lade os opsluge fuldt ud af enten den ene eller den anden del, men har brug for begge dele i vores liv.

Vi er nødt til at blive enige om og forpligte os på nogle fælles normer og rettigheder, så vi kan holde hin-

anden i skak og modvirke, at de store fællesskaber går i stykker, som vi har set gentagne gange i historien.

Det er derfor heller ikke lige meget, hvilke personlige værdier vi har, vores personlige værdier er nødt til at kunne gå i samspil med de fælles værdier – vi behøver derimod ikke være enige om alting. Som individualister kan vi pludselig miste mening i livet, fordi fællesskaberne er et grundvilkår. Som fællesskab kan vi vrangvende værdierne, hvis de ikke finder samklang med det, at mennesket bliver menneske i et forpligtende forhold til fællesskabet, som indbefatter menneskeheden som sådan og den verden, vi lever i. Og når der opstår krig i verden, så er det af største vigtighed, at vi kan danne forpligtende fællesskaber, der kan tale ordentligt og respektfuldt mellem nationer – om end alle nationer har forskellige interesser. Når en leder kører sit eget løb, ikke er ærlig, overskrider aftaler – og nationer – så har vi dybest set ikke andre midler at bekæmpe det med end fortsat at insistere på fællesskaberne. Men vel at mærke den slags fællesskaber, som har plads til forskellighed, hvor der er frihed til den enkelte – om det så er en nation eller et individ – det forpligtende, åbne og rummelige fællesskab, som vi ikke kan leve foruden!

SÅDAN KAN DET TYPISK DANSKE OPLEVES

”

Frihed og håb: Denne uendelige himmel er symbol på både frihed og håb. Derfor er fotografiet et symbol på en ordentlig, håbefuldst og endeløs cyklus.

TYRKISK PROJEKTDELTAGER
UNDER BESØG I DANMARK

Mit billede på begrebet "Fællesskaber" er dette fra et møde i Dansk Blindesamfunds Kvinder. Vi er 12 blinde kvinder, som lærer blomsterbinding.

Vi er – måske overraskende for nogle – sammen om det, vi selv kalder "blomsterblindung". Vi oplever en fælles glæde ved blomster og det at kunne give hinanden en smuk buket.

DANSK FOLKEVIRKE-BRUGER

Mit billede afspejler noget typisk dansk. Billedet viser en skulptur af Grevinde Danner. Hun kom fra fattige kår og levede som kongens ægteviede trods borgerskabets mobberi.

Grevinde Danner foranledigede i øvrigt den enevældige konges underskrift på Danmarks Riges grundlov i overgangen til demokrati.

DANSK FOLKEVIRKE-BRUGER

Brylluppet er for mange den største livsfest i deres liv. Det er starten på familieliv og børn. At blive gift betyder, at man er med til at bevare en samfundsorden, der giver tryghed.

I Danmark tages der som regel et bryllupsbillede som dette – og derefter holdes en fest for familien og enkelte venner. Der er typisk 50-100 gæster til et dansk bryllup.

DANSK FOLKEVIRKE-BRUGER

Det med at *forstå* hinanden på tværs af kulturer er ikke så ligetil endda

Det oplevede jeg som ung og senere også under lange ophold i meget forskellige lande som USA, Kina, Saudi Arabien og Danmark

Af Hedvig Berry
Wibskov

Indrømmet, jeg kunne godt finde på at hævde, at jeg altid har forstået kommunikation mellem forskellige kulturer. Min mor er amerikaner og min far er dansk. Jeg blev født i København, og da jeg var to år flyttede familien til min mors hjemby i staten Missouri i USA. Jeg voksede op i en lille by, hvor alle vidste, at min far var en fremmed i byen, men dog akklimatiseret, og han kunne tale perfekt engelsk, endda med et strejf af en nasal lyd, som er karakteristisk i Midtvesten.

Så jeg troede, at med min ballast - som et barn af to kulturer - var det nemt at kommunikere med folk fra andre lande. Det var først, da jeg som ung student flyttede til Danmark og senere under lange ophold i

USA, Kina og Saudi Arabien, at jeg fik revideret min opfattelse.

I Danmark skete det, da en lærer på Niels Brock fortalte en historie om, at et amerikansk og et engelsk firma ønskede at mødes for at drøfte et muligt samarbejde. Det var lige ved at gå op i hat og briller på grund af sproglige og kulturelle misforståelser, selv om begge parter talte engelsk. Men der er forskel på amerikansk engelsk og tankegang og The King's English og britisk kultur. I processen førte det på et tidspunkt til, at det engelske firma havde linet op til en storstilet modtagelse af amerikanerne med alt, hvad der hører sig til i form af velforberedte plancher samt mad og drikke - men der kom aldrig et øje. Det viste sig, at englænderne havde misforstået en besked om, at amerikanerne telefonisk ville kontakte dem på en bestemt dato for at aftale det videre forløb, og det blev forvekslet med et fysisk besøg. Her taler vi om en grotesk episode mellem parter, der

taler det samme sprog, men ikke var opmærksom på nuanceforskelle i udtryk og tankegang. Det hører med til historien, at virksomhederne fandt sammen.

Somme tider kan man utilsigtet komme til at såre folk. I København arbejdede jeg for WHO (Verdens Sundheds Organisation), hvor min nærmeste kollega var fra Indien. En dag trak han mig til side - han stærkt oprevet. En morgen havde jeg set ham i forhallen og hilst på ham, som jeg plejer at gøre med venner "Hi there". Han spurgte indigneret "hvad er det for noget med "Hi there" - du kender mit navn, hvorfor bruger du ikke det?". Han tog det som en fornærmelse.

Fra det tidspunkt besluttede jeg at nævne navn på de mennesker, jeg hilser på. I det hele taget er det vigtigt at være forsigtig med andres navne. Man skal sikre sig, at navnet er stavet korrekt, vide hvordan det udtales, og om det har en særlig betydning. Man skal aldrig lave sjov med andres navne og hjemlande, medmindre man er så gode venner, at man kan drille hinanden med de forskellige skikke og særheder på tværs af landegrænser og kulturer.

Bryllupsfesten

Under min studier i Danmark mødte jeg en vidunderlig dansk mand, vi blev forelskede og senere forlovede.

...Så jeg troede, at med min ballast - som et barn af to kulturer - var det nemt at kommunikere med folk fra andre lande. Det var først, da jeg som ung student flyttede til Danmark og senere under lange ophold i USA, Kina og Saudi Arabien, at jeg fik revideret min opfattelse.

Hedvig Berry Wibskov

Og så skulle der planlægges en bryllupsfest, hvor hele min store amerikanske familie skulle til København for at deltage. Jeg vidste, at brylluppet, som det normalt foregår efter dansk skik og tradition, ville være uvant for min familie. Så jeg satte mig for at lave en nøje beskrivelse af festens forløb. Det fik både min mand og vores danske venner at spørge, hvorfor det nu var så vigtigt – vi er jo ikke så formelle her. Men det er vi alligevel. Der skal gives hånd til hver eneste gæst, der deltager i bryllupsfesten, om det så er 50 eller 100 eller flere. Ikke noget med at smyge sig udenom et håndtryk. Man placerer sig efter bordkortene, selvom man måske hellere

ville sidde et andet sted. Ikke noget med at bytte rundt på kortene. Jeg skulle også fortælle min familie, hvordan danskerne siger skål til hinanden – et helt særligt ritual, hvor alle løfter glasset på samme tid, kigger hinanden i øjnene, tager en slurk samtidigt, og derefter på ny løfter glasset og nikker og bekræfter hinanden i, at det var vel nok en fin tår. Det skulle også indprentes, at man bliver siddende ved bordet i flere timer, at der kan gå lang tid mellem retterne, og at der skal være tid til taler og sange. Alt sammen meget forskelligt fra amerikansk tradition. Efter vielsen og efter at vi havde fået vort første barn, flyttede min mand, der er diplomat, og jeg til

SÅDAN KAN DET TYPISK DANSKE DPLEVES:

Mit billede på begrebet "Fællesskaber" er et typisk foreningsbillede fra vores Onsdagsklub. Her kan man opleve at være fælles om kaffe, ostemadder og masser af snak. Det er vel en typisk dansk værdi.

DANSK FOLKEVIRKE-BRUGER

Indtryk fra Saudi Arabien - et kig ind på en butik med et stort udvalg af forskellige typer dadler.

Sådan blev børnene klædt ud, dengang Hedvig Wibskov introducerede Halloween over for sine naboer i Beijing.

Washington D.C. Jeg var nu i mit hjemland og stærkt optaget af at møde nye mennesker. Efter en indkøbstur så jeg en dag en anden kvinde med små børn på parkeringspladsen i vort boligkompleks. Jeg gik hen til hende, præsenterede mig og spurgte om hun kunne have lyst til at drikke kaffe hos os, så børnene kunne lege sammen. Vi udvekslede telefonnumre og aftalte at mødes så hurtigt, det kunne lade sig gøre. Da jeg gik tilbage til min mand, spurgte han indigneret: "Gik du bare hen for at snakke med en på parkeringspladsen?" Jeg svarede: "Hvordan tror du ellers, jeg møder folk? Det her er Amerika. Sådan gør vi her!". Nu her 20 år senere er min mand ganske ferm til at finde nye bekendte, når lejligheden byder sig, om det er i en elevator eller på legepladsen.

Nye horisonter

Efter nogle år i USA flyttede vi til en ny opgave i Kina. Her blev der arrangeret undervisning i kinesisk

kultur for os af en ung kinesisk kvinde, som var gift med en dansker. Hun gav os værdifuld viden om en kultur, der var fremmed for os. Eksempelvis fortalte hun om, hvor vigtigt det er at følge etiketten, når man udveksler visitkort. Du skal give det din fulde opmærksomhed, modtage kortet med begge hænder, tage dig tid til at kigge grundigt på det, kigge på den anden person, gentage navnet på kortet, takke personen, og vise respekt for kortet. Hun fortalte om en person, der gik glip af en forretningsaftale, fordi han havde placeret det modtagne visitkort i baglommen.

Efter fire år i Kina gik turen til Saudi Arabien, hvor vi tilbragte fem år. En ny kultur, nye mennesker, nye oplevelser.

En lørdag morgen kom et bud med en stor, flot kage til vores hus. Vi havde ikke bestilt kagen, vi forstod ikke buddets sprog og sendte ham væk med kagen. Umiddelbart efter var der en besked på min telefon fra en inviteret gæst, som undskyldte, at han ikke kunne komme og derfor havde sendt en dejlige kage, som vi kunne nyde sammen med vore gæster. Straks sørgede han for, at buddet vendte tilbage med kagen. Vi fandt efterhånden ud af, at det er normalt, at folk, der må sende afbud til en invitation, sender en kage, noget til buffeten eller blomster.

Ved en anden lejlighed hvor jeg besøgte en saudisk kvinde gav hun mig en stor portion cookies med kokosnød med hjem til glæde for familien. Jeg sendte hende en sms om, at vi havde nydt de lækre cookies, og til min overraskelse svarede hun tilbage: Det må du undskylde. Jeg spurgte en anden om, hvad i alverden den saudiske kvinde kunne mene med at sige undskyld? Svaret var, at jeg havde brugt datid i min sms-tak, og at den saudiske kvinde derfor sagde undskyld for, at der ikke var nok til alle! For at det ikke skal være løgn, sendte hun en ny stor portion cookies.

Sådan byder kommunikation på tværs af forskellige kulturer og sprog på overraskelser og oplevelser.

Fællesskab og *forskelligheder*

Af Grete Mygind,
cand.comm.

Vi er alle individuelle i et fællesskab med andre. Vi kender til at indstille os på at give plads og forstå andre mennesker - både bevidst og ubevidst. Fællesskaber er med til at forme os, som de mennesker vi er på et givet tidspunkt. Det fælles kan være det, vi skaber sammen.

Fællesskaberne kan have mange formål og hensigter. At være fælles om noget giver den enkelte samhørighed. Når ordet "folke" indgår som i "folkeskole", sigtes der til, at det er vores fælles skole. Det betyder, at vi er fælles med vores forskelligheder i skolen.

Hvordan vi er fælles om vores forskelligheder er så en anden sag for, hvordan håndterer vi de forskellig-

heder, vi måtte opleve hos os selv og hinanden. Vi er udfordret af at kende vaner og talemåder for at forstå, hvordan vi virker på hinanden. Oftest udtrykker vi os ubevidst.

På arbejdspladsen kan gensidig forståelse være en betingelse for at kunne gennemføre opgaven. Vi må sammen finde fælles platforme og håndtere det, der adskiller os på en klog måde.

Misforståelser og fejltolkninger kan være fatale:

I et webinar faldt følgende bemærkning: "I thought my manager told my colleague to kill himself. But it turned out to be a Danish joke."

Chefen havde sagt til en medarbejder: "Hop i havnen". Men det, der for en dansker virker som en uhøjtidelig og humoristisk måde at være på, opleves som grænseoverskridende, forvirrende eller respektløst for en international kollega.

Tænk også på hvordan det er at begå sig i et fremmed sprogområde.

Det er min erfaring, at jeg kan opnå det bedste samtaleklima, hvis jeg clearer min egen og den andens opfattelse af situationen, indtil trygheden indfinder sig. Ordene kan jo noget i sig selv, men betydningen af de samme ord kan være ret forskellig. Konteksten spiller en afgørende rolle for, hvornår det er væsentlig med gensidig forståelse.

Derfor er det vigtigt, at der spørges ind til betydninger af ord, talemåder og non-verbalt sprog, hvis vi ønsker at finde noget fælleshed. At skabe noget fælles i en dialog kræver en samtale, hvor vi taler i forhold til, hvad den anden siger. (Løgstrup) De fælles pletter kan i så tilfælde udvikle sig til fælles koder mellem de samtalende.

Gensidig forståelse

Den demokratiske samtale er drevet af, at vi er et oplyst folk. Vi må have viden om kultur, politik og socialt liv i vores fælles samfund.

SÅDAN KAN DET TYPISK DANSKE OPLEVES:

Mit billede på begrebet "Fællesskab" er dette. Baggrunden er, at jeg tilbage i 1970'erne blev introduceret til Folkevirke gennem en af mine drenges lærere. Vi boede dengang i Jylland. Midt i 1980'erne flyttede vi til København, og jeg blev straks en del af det fællesskab, man finder i Folkevirke. Jeg finder stadig glæde ved at møde de mange spændende mennesker, der ligesom jeg er en del af Folkevirke og at deltage i foreningens arrangementer.

DANSK FOLKEVIRKE-BRUGER

Samfundsformen demokrati betyder, at forskellighederne i samfundet må kunne komme til orde i en fortsat dialog, så indflydelse er mulig. Danmark er kendt for foreninger, hvor vi gør noget sammen: gymnastik, træning, læsning, højskoler og turistrejser. Mange danskere har kendt hinanden siden folkeskolen. Formet af den samme tid og ånd, hvor vi lærte at acceptere hinanden som mennesker og oplevede den berigelse, det kan være at være sammen med andre mennesker.

Når det demokratiske sindelag er i front kan forskellighederne i foreningerne blive til et fælles gode, når vi hver især har en rolle defineret i forhold til foreningernes formål. Når der opstår fejltolkninger og konflikter kan de håndteres ved sammen at fokusere på opgaven.

Den gensidige forståelse kredser om hensigten med mødet. Fællesskabet om det, som vi ikke forstår hos hinanden, er et godt udgangspunkt for respektfuld italesættelse og gør alles verden større.

SÅDAN KAN DET TYPISK DANSKE OPLEVES:

Kulturarv: Det er ikke kun æstetiske objekter, men også vigtige kommunikationsredskaber med kulturelle, historiske, religiøse og psykologiske meninger. Lige fra begyndelsen af menneskets historie og til i dag har kunstnere i deres skulpturer udtrykt deres tanker og følelser, og hvordan de ser verden. Det belyser dette fotografi.

Fotografiet udtrykker også menneskets ensomhed. Selv om

Søren Aabye Kierkegaard er en verdenskendt forfatter og filosof, så kommer turisterne og også nye immigranter først til statuerne af Den Lille Havfrue, Gefion Springvandet, H.C. Andersen og Absalon til hest. De fleste kender intet til Kierkegaard, statuen af ham er hans ensomhed og fortæller os andre, vi måske også bliver ensomme.

HOLLANDSK PROJEKTDELTAGER
UNDER BESØG I DANMARK

Kulturel integration og *social* samhørighed

Folkevirke har siden februar 2024 været koordinator for et EU-støttet projekt med overskriften "Kulturel integration og social samhørighed". Det har fået den engelske forkortelse CISCO. Projektet løber frem til februar 2026.

Folkevirke havde i sommeren 2024 besøg af repræsentanter for projektets to øvrige partnere fra Tyrkiet og Holland for at drøfte projektets forløb. Desuden har Folkevirke som resultat af de fælles drøftelser også udgivet kulturguiden "Goddag Danmark", som er blevet oversat til både engelsk og tyrkisk.

I slutningen af 2025 rundes projektet af med en større konference i Tyrkiet.

Baggrund

Baggrunden for projektet er, at immigranternes kulturelle integration i deres nye hjemland er en mangesidig proces, som kræver en kombination af politisk handling, planlægning og anstrengelse fra både værtsfolkene og immigranterne selv. Med de aktiviteter, som er planlagt i EU-projektet, er det håbet, at de forskellige tiltag kan være med til at skabe et mere inkluderende og samhörigt samfund.

Desuden har projektet også til formål bl.a. at frembringe et kulturelt orienteret program, som henvender sig til nyankomne immigranter. Det har især fokus på traditioner, vaner, love og værdier i værtslandet.

Det var intense arbejdsdage i København, da projektdeltagere fra Danmark, Tyrkiet og Holland mødtes for officielt at starte det fælles, EU-støttede projekt.

Det vil være med til at hjælpe immigranter fra forskellige kulturer med at forstå og respektere normerne i deres nye hjemland.

Projektet skal desuden være med til at sikre områder, hvor immigranter kan opretholde og udtrykke deres kulturelle identitet uden frygt for diskrimination.

Sidst skal nævnes, at med projektet skal der etableres et effektivt kommunikationsnetværk mellem immigrantsamfund i Europa. Gennem disse netværk bringes immigranter med fælles problemer sammen og kan være med til at sikre, at der findes løsninger, som er til gavn for mange.

Forventede resultater

De tre partnere i projektet har store forventninger til resultaterne. Det forventes bl.a., at der vil ske en gensidig læring og social samhørighed, en forøget kulturtilpasning og interkulturel kommunikation, samt at der bliver en reduceret marginalisering af målgruppen.

Det forventes også, at projektet vil være med til at øge immigranternes forståelse af traditioner og værdier i det samfund, de nu lever i, ligesom der bliver bedre muligheder for

I løbet af projektmødet i København blev detaljerne i det to-årige projekt drøftet til gensidig inspiration.

immigranterne for at vise deres egne værdier i deres nye hjemlande. Det vil være med til at forstærke EU's værdier, kulturel diversitet og inkludering i EU-samfundet.

Den primære målgruppe, som vil blive direkte påvirket af dette projekt, er immigranter, som bor i København, Denizli og Rotterdam.

Tyrkere er den største gruppe immigranter i Danmark og Holland. Den vigtigste gruppe for Danmark og Holland er derfor tyrkere og tyrkiske kurdere. Der er også mange flygtninge fra Syrien, Iraq og Ukraine i Danmark. Danmark vil inkludere disse grupper i deres arbejde.

Tyrkiet vil arbejde med russere og folk fra Azerbajjan.

Formålet er adgang, inklusion, diversitet og lovlighed i alle CISCO's aktiviteter. Projektets partnere har valgt en inkluderende tilgang i at designe CISCO og dets aktiviteter.

Derfor er CISCO's mål at blive en reference til at forøge tilgængelighed og adgang for immigranter med få muligheder. Denne gruppe består af voksne immigranter, som har vanskeligheder med den sociale integration med fokus på den kulturelle dimension. Projektets partnere har

fokus på denne målgruppe og vil forsøge at øge målgruppens netværk.

Den sekundære målgruppe er delt i fire grupper, nemlig:

- Offentlige institutioner
- Den nationale presse
- Politikere
- Udlændinge- og Integrationsministeriet

For Danmark og Folkevirke

Dette projekt vil forbedre interkulturelle kommunikationsmetoder i organisationen. Dette vil hjælpe til at undgå misforståelser og fremme effektivt samarbejde mellem medlemmer med forskellig kulturel baggrund.

Folkevirke vil analysere risici og muligheder for immigranter i overensstemmelse med europæiske normer og identificere succesfaktorer. Der er ingen sammenlignelige data i integrations problemer. Med dette projekt vil Folkevirke forberede et dokument, hvor immigranternes problemer sammenlignes.

Mål for projektet

De overordnede mål med projektet

er at gøre nye immigranter fortrolige med skikke, traditioner, love og værdier i det land, de bosætter sig i. Derfor skal vi hjælpe immigranter med forskellige kulturer med at blive integrerede. At fremme interkulturel dialog og social samhørighed mellem immigranter og værtsnationerne.

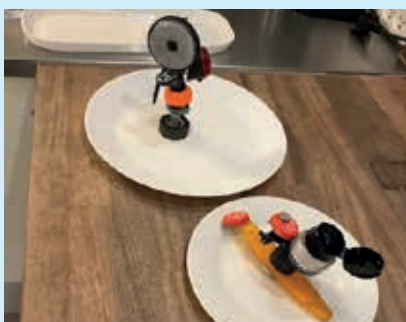
I løbet af projektet forventes det, at der sker:

- En gensidig indlæring og social samhørighed
- Et øget kendskab til andre kulturer og interkulturel kommunikation
- Bygning af broer til forståelse mellem forskellige synspunkter og idéer
- Færre kulturelle fejl og den sociale fremmedgørelse, hvor immigranterne lever
- Øget forståelse af traditioner og værdier i deres nye hjemland
- Øget mulighed for at immigranter kan præsentere deres egne værdier i deres nye hjemland

SÅDAN KAN DET TYPISK DANSKE OPLEVES

”

Mit billede på begrebet "Fællesskaber". Jeg er med i en gruppe frivillige, der en gang om ugen står for et krea-værksted for børn, der har midlertidigt ophold sammen med deres mor på et kvindekrisecenter. De fleste af børnene taler dansk på forskellige niveauer. Der er mulighed for at male, tegne, klippe og klistre. Ind imellem er der forslag fra et barn om at udfolde en hel anden form for kreativitet som her, hvor en dreng på fire år laver robotter af, hvad han havde fundet på gaden.

Det giver fællesskab mellem forskellige generationer og forskellige kulturer.

DANSK FOLKEVIRKE-BRUGER

Fred og afklarethed: Dette foto er centralt i stræben efter lykke: Vand (flod, hav, ocean) er det naturlige flow i universet, og med det følger roen.

TYRKISK PROJEKTDELTAGER
UNDER BESØG I DANMARK

Følelsen af det uendelige: Dette er en dyb og ofte abstrakt følelse, som man kan synes er uden grænser – uden ende. Det kan udløse en længsel efter at bryde grænser som tid, plads, viden og eksistens. Fotografiet taler virkelig om det uendelige.

TYRKISK PROJEKTDELTAGER
UNDER BESØG I DANMARK

Mit billede afspejler noget typisk dansk, nemlig en tom legeplads. På hverdage og i dagtimerne er begge forældre på arbejde, mens børnene er i vuggestue eller i børnehave.

DANSK FOLKEVIRKE-BRUGER

Stilhedens metafor: Dette fotografi beskriver forskellige refleksioner af indre ro. Ro er en indre tilstand af fred, stilhed og afslapning. Fotografiet gør dette abstrakte koncept mere konkret. En mild vind, skovens fredelige og stille ro, en baby der sover i et blødt tæppe er eksempler på indre ro. Summen af denne indre ro skjuler sig i fotografiet.

HOLLANDSK PROJEKTDELTAGER
UNDER BESØG I DANMARK

På Folkevirkes landsmøde var der også tid til socialt samvær og hyggelige samtaler.

Folkevirkes landsmøde på Askov Højskole:

Fællesskabet i højsædet

Årets landsmøde i Folkevirke blev holdt på Askov Højskole. Stedet var valgt, da Folkevirke har en mangeårig tradition med at samarbejde med højskoler. For år tilbage arrangerede Folkevirke en højskoleuge hvert efterår.

For at genskabe lidt af det sammenhold og de intense oplevelser, man kan få i løbet af en højskoleuge, valgte Folkevirke i år at holde landsmøde over to dage på en højskole. Arrangementet blev indledt med et meget fint besøg på Vejen Kunstmuseum, hvor deltagerne fik en engageret rundvisning. Deltagerne fik et godt indblik i billedhuggeren Niels Hansen Jacobsens kunst, som er fyldigt repræsenteret på museet. Om aftenen fortalte højskoleforstander Rikke Holm om betydningen af fællesskaber.

Her blev deltagerne inddraget i Rikke Holms refleksioner om netop fællesskabets betydning – både de sunde og de usunde fællesskaber.

Det nødvendige fællesskab

Samtalen om fællesskabernes betydning var også et af de centrale emner i landsformand Annemarie Balles mundtlige beretning på landsmødet, som blev holdt næste dag. Annemarie Balle sagde bl.a., at hun

synes, at det er vigtigt, at Folkevirke både har de meget lokale aktiviteter, som typisk er studiekredse og debatmøder, og så også kan arrangere større debatmøder og projekter, hvor Folkevirke samarbejder med både egne lokalkredse og andre foreninger i både ind- og udland.

For, som hun pointerede, er det i mødet med de forskellige deltagere, at man selv udvikles.

- Det er her, at et af Folkevirkes særkender – samtalen og det levende ord – kommer i højsædet. Det er i mødet mellem mennesker, at man kan få afprøvet sine egne holdninger og også udvikle sig selv.

Det har folkevirkebrugere oplevet ofte. For mig selv er det en stor glæde at være med til – og når vi i bl.a. forretningsudvalget planlægger aktiviteter, forsøger vi altid at finde frem til emner, som netop rummer mulighederne for samtale og dialog om nærværende emner.

Efter Annemarie Balles beretning udspandt der sig en god debat om, hvordan Folkevirke kan nå ud til flere.

- Som flere deltagere nævnte, er det især i vores tid med krige og uro ekstra vigtigt, at vi er med til at få gjort opmærksom på, at samtalen

og dialogen kan være en af vejene til en mere fredelig sameksistens. Flere udtrykte stor glæde over at kunne være med i Folkevirke og kunne deltage i et fællesskab og i møder, som kunne overraske og være med til at give flere nuancer til debatterne.

Der var stor enighed om, at det ville være godt, hvis Folkevirke også næste år kunne holde sit landsmøde på en højskole – og ligeledes over to dage, så man igen kunne få nogle mere intense oplevelser.

Folkevirkes forretningsudvalg går i gang med at søge efter egnede steder og opfordrede deltagerne til også at sondere terrænet og skrive til Folkevirke med gode forslag.

En opfordring, som naturligvis gælder folkevirke-brugere landet over. Landsmødet kan næste år ligge torsdag-fredag eller fredag-lørdag. Det vil afhænge af både priser og ledige perioder.

Valg

På landsmødet blev Jeanne Bau-Madsen og Tove Hinriksen genvalgt til forretningsudvalget, mens Karen Hallberg blev nyvalgt.

Anne Lise Jensen og Grete Mygind blev genvalgt som suppleanter.

social
kulturel
politisk
oplysning

Oplevelser · Fællesskab

FOLKEVIRKE

Social, kulturel og politisk oplysning

Oplevelser og fællesskab i Folkevirke

Folkevirke har kredse landet over. Vi inviterer til spændende arrangementer, som kan opleves i et givende samvær med andre folkevirkebrugere.

Folkevirke er paraplyorganisation for flere organisationer som fx Dansk Kvindesamfund, Interkulturelt Kvinderåd, Haandarbejdets Fremme, Kvinder i Musik og Kvindelige Kunstneres Samfund.

Folkevirkes formål er at bringe nyt initiativ til oplysningsarbejdet. Folkevirke ønsker at fremme en aktiv dialog og derved give deltagerne et bedre fundament for at deltage engageret i den demokratiske proces.

I Folkevirke kan du få oplevelser, som kan deles med andre og drøftes i et hyggeligt fællesskab.

- Et medlemskab af Folkevirke giver en række fordele, nemlig
- ♦ Modtagelse af Folkevirkes kulturtidsskrift "Folkevirke" fire gange årligt
 - ♦ Hurtig orientering om, hvad der foregår i foreningen
 - ♦ Nedsat pris på arrangementer
 - ♦ Inspiration gennem det givende arbejde, som foreningen Folkevirke tilbyder
 - ♦ Mulighed for at være med i både nationalt og internationalt udviklingsarbejde og EU-støttede projekter med folkeoplysende fokus
 - ♦ Mulighed for råd og vejledning fra Folkevirkes oplysningskonsulent
 - ♦ Mulighed for selv eller sammen med andre folkevirkebrugere at arrangere møder.

Folkevirkes største kredse er:

Folkevirke København - e-mail folkevirke@folkevirke.dk
Folkevirke på Vestegnen - e-mail elhart08@gmail.com
Folkevirke Roskilde - e-mail britta.poulsen@privat.dk
Folkevirke Vesthimmerland - e-mail tovekaren120@gmail.com
Folkevirke Herning - e-mail lene47lund@gmail.com

På gensyn i Folkevirke!
Annemarie Balle, landsformand

FOLKEVIRKE

Niels Hemmingsens Gade 10, 3. sal · 1153 København K
+45 33 32 83 11 · folkevirke@folkevirke.dk
www.folkevirke.dk

Kvindestemmer 2025:

En eftermiddag *fylt* med oplevelser

Spillestedet Hotel Cecil dannede her i foråret igen de flotte rammer om Kvindestemmer.

Et kulturelt fyrtårn for de arrangerende foreninger – Folkevirke, Kvindelige Kunstneres Samfund, Kvinder i Musik og Dansk Blindesamfunds Kvinder.

I lighed med tidligere år bestod programmet af både velprøvede kræfter og debutanter. En cocktail, som har vist sig at give tilhørerne store oplevelser med mange overraskelser undervejs.

Årets billedkunstner var billedhugger Laila Westergaard. Hendes kunst er kendetegnet ved en stor detaljerigdom og en bestræbelse på at gøre de tunge sten lette. Hun arbejder i et spændingsfelt mellem det eviggyldige, tidlige og hverdagsagtige.

Laila Westergaard fortalte levende om sine inspirationskilder og om, hvordan hun løste udformningen af sine store udsmykningsopgaver.

På musik siden indledte koncertpianist Selma Hande Gade. Hun har gennem hele sin karriere været en aktiv optrædende både solo, som en del af ensemblet "Tango Catz Quartet", og i samarbejde med bl.a. den tyskbaserede argentinske komponist og pianist Juan Maria Solare. Det var bl.a. fra nogle af disse samarbejder, at Selma Hande Gade foretog punktnedslag. Dog blev hovedvægten lagt på værker af kvindelige komponister som Clara Schumann og Lili Boulanger. Selma Hande Gade bandt programmet sammen på en fin måde, som var med til at højne den musikalske oplevelse.

Dagens anden musiker var den internationalt anerkendte jazzmusiker Lotte Anker, som optrådte med sin kombination af fri improvisation, eksperimentel jazz og nykomponeret musik.

Eftermiddagens musik blev skabt på stedet og var en givende måde for gæsterne at få indblik i den eksperimentelle del af den danske musikscene.

På forfattersiden fortalte manuskriptforfatter Mette Heeno medrivende om tredje og sidste sæson af TV-serien "Carmen Curlers", som sendes til efteråret. En TV-serie, som hun er hovedforfatter til. I en samtale med eftermiddagens moderator, Lisbeth Tolstrup, fik tilhørerne et godt indblik i, hvordan den kendte TV-serie bliver til og de mange over-

Forfatteren Liv Duvå kommenterede fra centrale steder i sin seneste roman "Ned fra himlen". Den er en fortælling om alt det, vi arver fra tidligere generationer og den historie, som vi bærer med os.

Kunsthistoriker Lisbeth Tolstrup (t.v.) i intens samtale med manuskriptforfatter Mette Heeno, som er aktuell som hovedforfatter og skaber af TV-serien "Carmen Curlers"; tredje og sidste sæson, som sendes i efteråret.

Den internationalt anerkendte saxofonist og komponist Lotte Anker optrådte med improvisationer på sin saxofon, hvor alle instrumentets muligheder blev afprøvet.

vejelser, der skal gøres, inden de enkelte afsnit kan sendes i bedste seertid.

Eftermiddagens anden forfatter var oversætter Mette Holm, som for år tilbage har gæstet Kvindestemmer. Arrangørgruppen bag Kvindestemmer har fået mange opfordringer til at invitere Mette Holm igen, så derfor et sjældent gensyn med en tidligere deltager i Kvindestemmer.

Da Mette Holm begyndte at oversætte kvindelige, japanske forfattere, var hun lidt bange for, at de skulle komme til at lyde som Haruki Murakami, som hun har oversat i snart 25 år. Hun fandt dog hurtigt ud af, hvor forskellige stemmer disse forfattere har. Mette Holm fortalte denne eftermiddag meget medrivende om, hvordan hun arbejder med teksterne for at få netop dette

frem. Hun fortalte om tre forfattere – nemlig Hiromi Kawakami, Yoko Tawada og Hiroko Oyamada. Efter Mette Holms optræden kunne deltagerne købe de oversatte bøger – og der var mange, som benyttede sig af muligheden for selv at læse de spændende forfattere, som ellers ikke er så kendte her i Danmark, selv om de er storsælgende i deres hjemland.

Kvindestemmer siger tak for økonomisk støtte fra:

- Statens Kunstfonds Litteraturpulje
- Kvindernes Bygning
- Dansk Musiker Forbund
- Københavns Kommunes Musikudvalg

Kvindestemmer 2026

Det ligger allerede fast, at Kvindestemmer 2026 holdes på spillestedet Hotel Cecil den 14. marts kl. 12-16. På gensyn i 2026!

SÆT KRYDS
I KALENDEREN

Koncertpianist Selma Hande Gade spillede meget indfølt værker af kvindelige komponister som bl.a. Clara Schumann og Lili Boulanger.

Landet over tilrettelægger Folkevirke møder, foredragsrækker, studiekredse, temamøder, kurser og lejre, hvor alle kan deltage.

Ved redaktionens slutning
forelæ der oplysninger
om disse arrangementer.

Mere detaljerede oplysninger kan fås
ved henvendelse til
Folkevirkes kontor,
Niels Hemmingsens Gade 10, 3. sal,
1153 København K,
telefon 33 32 83 11
(bedst tirsdage mellem kl. 9 og 16)
eller folkevirke@folkevirke.dk

Desuden kan der ses en opdateret oversigt
over arrangementer på Folkevirkes
hjemmeside www.folkevirke.dk

Du kan også følge Folkevirke på Facebook.

Folkevirkes møder former sig som
åbne debatter om aktuelle emner,
hvor deltagerne som regel
tager udgangspunkt i et oplæg.
**Folkevirkes møder er åbne
for alle interesserede!**

Yderligere oplysninger om de enkelte
arrangementer samt priser fås ved
henvendelse til Folkevirke på mail
- folkevirke@folkevirke.dk
På Folkevirkes hjemmeside kan der
også findes supplerende oplysninger
om de enkelte arrangementer.

Kontakt:

Folkevirke,
Niels Hemmingsens Gade 10, 3. sal,
1153 København K. eller
Jeanne Bau-Madsen
Tlf. 21 27 62 19
folkevirke@folkevirke.dk

Folkevirkes Litteraturkreds i København

Mødestedet er Folkevirke,
Niels Hemmingsens Gade 10, 3. sal,
1153 København K.
Tlf. 33 32 83 11

4. september

Anne Lise Marstrand-Jørgensen:
"Ræveår".

25. september

Sayaka Murata:
"Døgnskiosk mennesket".

23. oktober

Niels Frederik Dahl:
"Fars Ryg".

13. november

Fatma Eydimir:
"Ånder".

4. december

Henrik Pontoppidan:
"Fra Hytterne".

Debatmøderne foregår på torsdage kl. 12.00-14.30.

Der betales kontingent for hele
sæsonen ved kursusstart
(efterår og forår) i alt 600 kr.

Litteraturkredsen har eksisteret i
flere år, og der kommer hele tiden nye
medlemmer. Men der er plads til flere,
som har lyst til at engagere sig i en
levende og vedkommende debat.

Kontakt:

Britta Poulsen
Tlf. 46 36 56 32

KØBENHAVNS VESTEGN

Vestegnens Litteraturkreds

Møderne holdes den sidste tirsdag i
hver måned. Møderne holdes fra
kl. 14.00 til 17.00 i Idrætsanlæggets
lokaler på Sportsvej i Glostrup.

27. maj

Kulturel udflugt. Nærmere detaljer
følger snarest.

Tilmelding og kontakt:

Formand:
Ellen Kristiansen,
Vegavænget 41, 2620 Albertslund
Tlf. 40 84 62 07
elhart08@gmail.com
Næstformand:
Ingelise Olsen,
Glentehusene 52, 2620 Albertslund
Tlf. 60 47 89 92
prebon@webspeed.dk
Kasserer:
Annelise Bohn,
Nørretofte Alle 9, 2500 Valby
Tlf. 21 68 02 42
familienBohn@hotmail.com
Revisor:
Anne Birthe Kyed,
Rendsagervej 253, 2625 Vallengbæk
Tlf. 23 41 23 36
abk@Kyed.us

» REGION HOVEDSTADEN

BORNHOLM

Kontakt:

Marianne Kofod Pedersen,
Svanekevej 32, 3740 Svaneke
Tlf. 56 49 21 65

KØBENHAVN

» På Folkevirke«

Niels Hemmingsens Gade 10,
1153 København K.

Folkevirke i København inviterer til
spændende arrangementer, som kan
opleves i et givende samvær med
andre folkevirkebrugere.

Oplevelser, som kan deles med andre
og drøftes i et hyggeligt fællesskab.

» REGION NORDJYLLAND

FOLKEVIRKE VESTHIMMERLAND

Kontakt:

Tove Kristensen,
Hans Egedes Vej 120, 9600 Aars
Tlf. 98 62 66 10 / 20 87 64 12
tovekaren120@gmail.com

» REGION MIDTJYLLAND

HERNING

Møder afholdes i Kirkehuset ved
Herning Kirke, Østre Kirkevej 1,
Herning.
Møderne er hver anden mandag.
Mødetid kl. 14.00-16.00.
Man er velkommen til at møde en
1/2 time før.

Der er kaffepause på ca. 15 min., hvor man kan nyde sin medbragte kaffe. Der er også mulighed for at købe kaffe.

Medlemskontingentet for hele sæsonen er 200,00 kr. Hvert møde koster 40,00 kr. for medlemmer og 60,00 kr. for ikke-medlemmer. Satserne er også gældende for pensionister.

Bestyrelse:

Formand:

Lene Lund,
Emil Resensvej 47, Herning
Mobil 29 92 58 50

Næstformand:

Iben Brock,
Spinkebjerg 31, Gjellerup, Herning
Mobil 22 12 95 53

Kasserer:

Tove Kattrup,
Karen Blixens Vej 1P, Ikast
Mobil 40 70 90 51

Bestyrelsesmedlemmer:
Birde Lindholm,
Sabroesvej 3D, 4. sal, dør 5,
Herning
Mobil 23 67 76 75
Doris de Voss,
Ørnevej 32, Herning
Mobil 21 66 06 32

» REGION SJÆLLAND**ROSKILDE**

Alle debatmøder holdes i Byens Hus,
Lokale Tankerummet kl. 14-16.

Kontakt:

Britta Poulsen
Tlf. 23 46 45 95
britta.poulsen@privat.dk
Kirsten Rudfeld
Tlf. 29 61 28 81
rudfeld@webspeed.dk

» UDLAND**GRØNLAND**

Folkevirke i Nuuk

Kontakt:

Rebekka Olsvig,
Jens Kreutzmann Aqq 30,
postboks 575,
3900 Nuuk, Grønland

Folkevirke København:**Rundvisning på spændende kunsthall**

Folkevirke København inviterer til en **guidet rundvisning på kunstnersammenslutningen CORNERs udstilling på Gammelgaard lørdag den 28. juni 2025 kl. 13.00** med rundvisning v/billedkunstner **Lene Rasmussen**.

Lene Rasmussen udstiller selv to værker på udstillingen. Foruden arbejder af Lene Rasmussen kan man opleve kunstværker af bl.a. Finn Heiberg, Lars Ravn og Pontus Kjerrman.

Corner har 29 deltagende medlemmer samt 11 gæster, som udstiller.

Folkevirke besøger Café Gammelgaard, som er helt særlig, fordi man bogstaveligt talt sidder midt i kunsten.

Gammelgaard er en kunsthall for dansk og international samtidskunst og ligger i det naturskønne Hjortespring i det nordlige Herlev. Ud over udstillinger rummer Gammelgaard også arbejdende værksteder for keramik og billedkunst i kælderen og på 1. sal i Hovedhuset samt en lille museumsbutik.

Adresse:

Gammelgaard,
Gl. Klausdalsbrovej 436,
2730 Herlev.

*Der er gratis parkering
på gårdspladsen foran
Gammelgaard.*

**DER ER FRI ENTRÉ
til udstillinger
på Gammelgaard**

Offentlig transport:

- S-tog linje H og C til Herlev St.
- Ringbusserne 167 og 168 fra Herlev St.
- Bus 165 fra Herlev og Bagsværd St.
- Bus 164 fra Hellerup og Ballerup St.

Send gerne en mail til folkevirke@folkevirke.dk om deltagelse, så vil vi reservere bord i caféen

Folkevirke på Folkemødet på Bornholm:

FRIHED, DEMOKRATI OG RETTIGHEDER I KVINDEKAMPEN

Folkevirke deltager på årets **Folke-**
møde på **Bornholm**.

Det sker fredag 13. juni kl. 15-16
på båden "Lilla Dan".

Folkevirke har inviteret **formand for**
"Kommissionen for den glemte
kvindekamp", **Anita Johnson** og
Kefa Abu Ras fra Søstre mod vold
og kontrol.

Anita Johnson har sammen med de
øvrige medlemmer af "Kommis-
sionen for den glemte kvindekamp"
peget på en række områder, hvor
nydanske kvinder står med store
udfordringer.

Og det er ikke dét, at de ofte bærer
tørklæde.

Det er derimod nogle langt større
udfordringer med bl.a. social kontrol
og æresdrab.

De enkelte nydanske kvinder står
desuden over for store udfordringer
med at turde udfylde de danske,
demokratiske rammer. De er vokset
op med frygt for at gå imod familiens
forventninger og tage deres liv i
egen hånd. Hvem skal de spørge til
råds i Danmark? Forældrene, som
ikke kender det danske demokrati?

En mand, som hun er tvangsgift
med? Kolleger, med frygt for, hvor-
dan deres reaktioner er?

Det er de erfaringer, som Kefa Abu
Ras vil fortælle om.

Med udgangspunkt i de to indlæg
lægges op til debat.

SOCIAL KONTROL
UNDERTRYKKELSE
ÆRESDRAB
TVANGSÆGTESKAB

